

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till valnämnden

Datum:
2020-03-12

Diarienummer:
VLN-2020-00016

Handläggare:
Sofie Blomgren

Svar på motion om distribution av valsedlar från Stefan Hanna (-)

Förslag till beslut

Valnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **Att** avslå motionen.

Ärendet

Stefan Hanna (-) föreslår i en motion väckts vid kommunfullmäktiges sammanträde den 27 januari 2020

att samtliga partier som inför allmänna val är registrerade enligt Valmyndighetens regler ska få sina valsedlar distribuerade till Uppsala kommuns lokaler för förtidsröstning samt vallokaler,

att berörda partier ska lämna valsedlarna på en av kommunen anvisad plats, samt

att partier som inte finns representerade i en demokratisk församling själva får finansiera distributionskostnaderna till självkostnadspris.

Motionen återges som **bilaga**.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven bedöms inte relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Kommunen ansvarar, genom valnämnden, för att blanka valsedlar och partivalsedlar alltid ska finnas på plats och utlagda för väljarna i anslutning till en vallokal eller röstningslokal för förtidsröstning. I val till riksdag, region- och kommunfullmäktige gäller detta för det parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet. Detta gäller även i val till region- och kommunfullmäktige för det parti som redan är representerat inom den region eller den kommun där partiet är representerat (VL 8 kap 2 §).

Valmyndigheten rekommenderar att partierna ansvarar för distributionen av namnvalsedlar (valsedlar med kandidatnamn) och framhåller att kommunen inte har någon lagstadgad skyldighet att hantera namnvalsedlar. Enligt vallagen och i Valmyndighetens styrdokument ska alla valsedlar presenteras på ett likvärdigt sätt för väljarna. Kommunens valnämnd fattar därför, inför varje val, beslut om hur valsedlarna ska placeras och står som garant för att samtliga partiers valsedlar tillhandahålls på ett likvärdigt sätt. Ansvar för valsedlarnas ordning har inget samband med distributionen av dem att göra.

Vissa mindre kommuner väljer att hantera distributionen av samtliga partiers namnvalsedlar till vallokalerna och/ eller röstningslokalerna. Partierna kan då lämna sina valsedlar centralt till kommunen, som sedan fördelar valsedlarna till vallokalerna och röstningslokalerna. En sådan distribution innebär att kommunen åtar sig uppgifter som går längre än de skyldigheter som följer av vallagens bestämmelser och försvårar upprätthållandet av en likvärdig hantering av valsedlarna.

Enligt vallagen ska den som kandiderar för ett parti som har anmält sitt deltagande i ett val skriftligen ha samtyckt till kandidaturen senast fredagen före valdagen. Det kan i praktiken innebära att namnvalsedlar byts ut två dagar innan valet. Även så sent som på valdagen kan det, från partier som deltar i valet, komma krav på att kommunen ska lägga ut valsedlar. Den logistik som krävs för att distribuera valmaterial till samtliga röstmottagningsställen behöver betydligt längre framförhållning. Packning av valsedlar sker i god tid innan valet och är ett omfattande logistiskt arbete. Att distribuera valsedlar enligt motionärens förslag skulle vara en stor utmaning för kommunen och medföra risker för fel i valsedelhanteringen, vilket i sin tur ökar risken för överklaganden av valet.

Valnämnden har vid tidigare val tagit beslut om att endast uppfylla vallagens krav på distribution av valsedlar.

Valnämnden menar sammanfattningsvis att den lokala valmyndighetens (valnämnden) ansvar för valsedlar inte bör utvidgas och att motionen därmed ska avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 12 mars 2020
- Bilaga 1, Motion om distribution av valsedlar från Stefan Hanna (-)

Kommunledningskontoret

Åsa Nilsson-Bjervner
Kanslichef

Motion: Distribution av valsedlar

Av jämlika demokratiska skäl, och miljöskäl, bör kommunen utifrån ett centrallager ombesörja distributionen av alla valsedlar för alla partier som ställer upp i allmänna val till samtliga vallokaler.

I en geografiskt stor kommun som Uppsala innebär dagens system långa, och många, miljöstörande bilresor för att partier som inte finns etablerade i kommunfullmäktige ska ta sig till och ifrån många lokaler för förtidsröstning samt över 160 vallokaler. Vissa kommuner hjälper redan till med liknande valsedels distribution. Med tanke på att Uppsala kommun gärna vill vara en av världens miljö- och klimat smartaste kommun borde det vara en självklarhet. Jag utgår också ifrån att Uppsala kommun gärna uppmuntrar invånarna att vara demokratiskt aktiva.

Jag förstår att partier som redan finns representerade i demokratiska församlingar gärna bygger hinder för konkurrenter om väljarnas röster. Hindren för nya partier är många men det miljödåliga distributionshindret borde vara ett självklart hinder att avveckla. Till glädje för partier som redan finns representerade i demokratiska församlingar måste till exempel nya partier själva finansiera egna valsedlar. Med tanke på att partier som inte finns etablerade i demokratiska församlingar inte får något partistöd utgör redan det en konkurrensnackdel. Jag anser dock att det är rimligt att partier som inte finns etablerade i en demokratisk församling även ska få betala självkostnadspris för distributionen.

Generellt sett behöver Sverige ett nytt röstningssystem som neutralt och enklare möjliggör för demokratiska krafter att delta i allmänna val. Detta kan exempelvis ske genom att använda neutrala valsedlar så som man gör i Finland. Det skulle minska den totala mängden valsedlar och därmed spara både negativ miljöpåverkan och pengar. Ett annat alternativ är att ha en skrivare i vallokalen där väljarna printar sina egna valsedlar. Även det skulle vara positivt för miljön. Bäst av allt skulle det vara om ett säkert och användarvänligt digitalt valsystem kan etableras.

Jag yrkar:

Att samtliga partier som inför allmänna val är registrerade enligt Valmyndighetens regler ska få sina valsedlar distribuerade till Uppsala kommuns lokaler för förtidsröstning samt vallokaler.

Att berörda partier ska lämna valsedlarna på en av kommunen anvisad plats.

Att partier som inte finns representerade i en demokratisk församling själva får finansiera distributionskostnaderna till självkostnadspris.

Stefan Hanna

Kommunalråd